

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi merityösopimuslain 1 ja 13 luvun muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi merityösopimuslain 1 ja 13 luvun muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 34/2022 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta (TyVM 5/2022 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

merityösopimuslain 1 ja 13 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään merityösopimuslain (756/2011) 1 luvun 2 §:ään uusi 3 momentti sekä 13 lukuun uusi 19 a ja 19 b § seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

2 §

Poikkeukset soveltamisalasta

Työntekijän velvoittamiseen puhalluskokeeseen ja henkilötietojen käsittelyyn puhalluskokeen yhteydessä losseilla tehtävässä työssä sovelletaan 13 luvun 19 a ja 19 b §:ää.

Eduskunnan vastaus EV 64/2022 vp

13 luku

Erinäiset säännökset

19 a §

Työntekijän velvoittaminen puhalluskokeeseen aluksella

Työnantaja voi velvoittaa ne työntekijät, jotka työskentelevät tehtävissä, joissa päihtyneenä työskentely voi vaarantaa muiden aluksella olevien henkilöiden hengen, terveyden tai työturvallisuuden taikka aluksen tai ympäristön turvallisuutta, yleiseen työnantajan määrittämänä ajankohtana suoritettavaan puhalluskokeeseen sen selvittämiseksi, ovatko työntekijät alkoholin vaikutuksen alaisina työajalla. Työnantaja voi kuitenkin velvoittaa yksittäisen työntekijän tämän työtehtävästä riippumatta puhalluskokeeseen, jos on perusteltua aihetta epäillä työntekijän olevan alkoholin vaikutuksen alaisena työajalla.

Jos työntekijöitä on tarkoitus velvoittaa puhalluskokeeseen, työnantajalla on oltava työterveyshuoltolain (1383/2001) 11 §:n 4 momentissa tarkoitettu päihdeohjelma. Ennen päihdeohjelman hyväksymistä tehtävät, joissa puhalluskokeeseen voidaan 1 momentin nojalla velvoittaa ilman perusteltua epäilyä, on käsiteltävä yhteistoimintalaissa tarkoitettussa vuoropuhelussa taikka yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetussa laissa tai työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetussa laissa tarkoitettussa yhteistoimintamenettelyssä. Muissa kuin niissä yrityksissä ja julkisoikeudellisissa yhteisöissä, joissa sovelletaan edellä mainittuja yhteistoimintaa koskevia lakeja, työnantajan on ennen päihdeohjelman hyväksymistä varattava työntekijöille tai heidän edustajilleen tilaisuus tulla kuulluiksi siitä, missä tehtävissä edellytykset yleisiin puhalluskokeisiin määräämiselle täyttyvät.

Työnantajan on käytettävä puhalluskokeissa mahdollisimman luotettavia laitteita, jotka on kalibroitu ja huollettu valmistajan ohjeiden mukaisesti. Työnantajan on huolehdittava siitä, että puhalluskokeita suorittavilla on riittävä koulutus käyttää laitetta ja muutoinkin huolehdittava puhalluskokeiden toteuttamisesta tulosten luotettavuuden turvaavalla tavalla. Työnantajan on huolehdittava työntekijöiden yksityisyyden turvaamisesta puhalluskokeissa. Työntekijän vaatimuksesta puhalluskokeen tulos on varmennettava uudella puhalluskokeella. Muulla kuin tarkkuusalkometrillä tehdyn puhalluskokeen tulos on työntekijän vaatimuksesta varmennettava toisella laitteella. Yhteistoiminnasta teknisin menetelmin toteutetun valvonnan järjestämisessä säädetään yksityisyyden suojasta työelämässä annetun lain (759/2004) 21 §:ssä.

Työnantajan on tiedotettava työntekijöille oikeudesta vaatia puhalluskokeen tuloksen varmentamista.

19 b §

Henkilötietojen käsittely puhalluskokeiden yhteydessä

Työnantajalla on 19 a §:n 1 momentissa säädettyjen edellytysten täyttyessä oikeus käsitellä työntekijän puhalluskokeen tulosta koskevia henkilötietoja. Tietoja saa käsitellä, jos käsittely on tarpeen työntekijöiden päihdeettömyyden valvontaa varten työajalla, työsuhdetta koskevien päätösten tekemiseksi tai oikeusvaateen selvittämiseksi, laitimiseksi, esittämiseksi tai puolustamiseksi. Positiivista puhalluskokeen tulosta koskevien henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan, mitä

Eduskunnan vastaus EV 64/2022 vp

yksityisyyden suojasta työelämässä annetun lain 5 §:n 2 ja 4 momentissa säädetään työntekijän terveydentilaa koskevien tietojen käsittelystä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Laki

yhteistoimintalain 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yhteistoimintalain (1333/2021) 12 §:n 2 kohta seuraavasti:

12 §

Muusta lainsäädännöstä johtuvat vuoropuhelussa käsiteltävät asiat

Muusta lainsäädännöstä johtuvia 8 §:n 6 kohdan mukaisessa vuoropuhelussa käsiteltäviä asioita ovat:

2) yksityisyyden suojasta työelämässä annetun lain 7 ja 8 §:ssä tarkoitetut työtehtävät, joissa työnhakija tai työntekijä on joko velvollinen antamaan tai voi suostumuksensa perusteella antaa huumausainetestiä koskevan todistuksen työnantajalle työterveyshuoltolain 11 §:n 4 momentin mukaisesti, sekä merityösopimuslain (756/2011) 13 luvun 19 a §:ssä tarkoitetut työtehtävät, joissa työnantaja voi ilman perusteltua epäilyä velvoittaa työntekijän puhalluskokeeseen;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Laki

yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain (1233/2013) 13 §:n 2 kohta seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 64/2022 vp

13 §

Muuhun lainsäädäntöön perustuvien suunnitelmien, periaatteiden ja käytäntöjen käsittely

Yhteistoimintamenettelyssä tulee käsitellä:

2) ennen työterveyshuoltolain 11 §:n 4 momentissa tarkoitetun päihdeohjelman hyväksymistä yksityisyyden suojasta työelämässä annetun lain (759/2004) 7 ja 8 §:ssä tarkoitetut työntekijät, joissa viranhakija tai virkamies on joko velvollinen antamaan tai voi suostumuksensa perusteella antaa huumausainetestiä koskevan todistuksen työnantajalle, sekä merityösopimuslain (756/2011) 13 luvun 19 a §:ssä tarkoitetut työntekijät, joissa työnantaja voi ilman perusteltua epäilyä velvoittaa työntekijän puhalluskokeeseen;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Helsingissä 3.6.2022

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri